

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Lvtheri haeresi multi Catholici è somno quasi excitantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

QUINAM PRIMI HÆRESEOS ET HÆRETICORVM conatibus sese opposuerint.

CAPUT I.

I. *Lutheri hæresi multi Catholici è somno quasi excitantur.*

II. *Quinam ex ijs fuerint præcipui.*

III. *Admirabilis Dei erga Ecclesiam Providentia.*

IV. *Quomodo Sathanas spe sua frustratus sit.*

V. *Multi à Lutheranæ hæreseos contagione præservantur.*

I. **O**MNES illi divinæ justitiæ adversus Prælatorum quorundam hypocritam vel socordiam ac populi impietatem exsequutores; omnes, inquam, Lutherani, Zvingliani, Anabaptistæ, Schvvenckfeldiani & ceteri id genus sectarij, à quibus tot populos seductos, & Christianitatem per septentrionem pene everfam, in superioribus libris vidimus quamvis extrema omnia conati essent, tandē tamen à Ecclesia, contra quam ne Inferorum quidem portæ prævalebunt, repulsi ac victi discesserunt, & ruinas (a) ab se factas, quantum fieri potuit Novi orbis ad fidem Catholicam accessione uberrima ad Orientem & Occidentem & Austrum, imo in ipso Septentrione restauratas viderunt. Ut namque cælum nunquam ita vaporibus ac nubibus tegitur quin splendor ejus aliunde se ostendat: sic tot præclara Ecclesiæ lumina fanaticorum ingeniorum opinionibus & commentis ita obscurari non potuerunt, quin ijs etiam in locis ubi tenebricosa regnabat hæresis, radijs suis alios percellerent, alios à diverticulis ad rectam semitam reducerent, alios denique languentes recrearent. Quumque res eo jam pæne rediisset, ut victrici hæresi Ecclesia, sola humilitate armata, succubitura videretur: plures tanquam classico è profundo somno excitati, ei auxilio accurrerunt, contra Lutherum, Carolstadium, Melanchthonem, Munzerum, Zvinglium, & alios ad Ecclesiæ persiciem natos homines, acerrima suscepta dimicatione, vocatisque in subsidium Cyprianis, Irenæis, Tertullianis, Hieronymis, Augustinis &c. Quorum copijs novorum Evangelistarum manipulos ita prostrigarunt, ut magna Germaniæ pars salutem eis suam debeat: Et verum esse agnoscat, non esse consilium contra Dominum (b) frustra diabolo ei se opponit, quod in cælo est decretum.

II. Inter hos præcipui æque æterna memoria digni sunt Cardinales, Thomas de Vio seu Cajetanus, Hofius, Polus, Gropperus, Georgius Saxonæ Princeps, Joannes Eccius Canonicus Ingolstadtensis, Hieronymus Emserus, Ambrosius Catharinus, Marinus Carraciolus, Cancellarius Badenſis, Joannes

Fischerus, Jodocus Clichthoveus, Joannes Dientenbergerus, Joannes Cochleus, & alij tam virtute quam doctrina præstantissimi viri, quos supra in primis ordinibus velut antesignanos vidisti, & infra quoque videbis. Et quemadmodum Deus hominum conatus quantumvis exiguos adjuvat, sic etiam eorum laboribus, qui antiquæ conservandæ pietati, & profligandis, quæ totam Christianam Rempubliam pessundaturæ videbantur, Novitatibus, incubuerunt, mirum in modum benedixit. Utrum literatissimum Erasmus in illorum numero ponere debeam, dubius animi hæreo, ut qui, si non in Catholica fide aliquo modo vacillavit certe, inter personas hujus vel illius religionis anceps incescit. Nam etsi acrem omnium Sectariorum inimicum fuisse constat, plerique tamen ipsius auctoritate ad errores suos defendendos usi sunt. (c) Sic Antitrinitarij in libro quodam ad Hungariæ Regem, cum Serveto ipsorum Propheta eum sensisse asserunt, & Picardi suatum eum partium faciunt, ut in Lathilij Apologia legere est, eo fortè quod Apocalypsis è Canonicorum librorum numero rejecit, & testimonium illud quod D. Joanes in prima sua Epistola SS. Trinitati reddit, expunxerit. Illud quidem certum est, in plerisque eum scriptis Ecclesiasticis Satyrice incescere, sic, ut usque ad annum M D X X I X. Lutheri rebellionem fuisse videatur. Unde Proverbium illud, cujus primo libro memini, *Aut Erasmus Lutherizat, aut Lutherus Erasmusizat*. Ab Ecclesiæ tamen unione nunquā seplane separavit: ceteri professi hæresin, ut ac tandem re ipsa ostendit, contra privatorum quorundam vitia, non vero contra Ecclesiam aut ipsius dignitatem à se quamvis scientiæ persuasione, modestiæ limites aliquantum transgresso, calamum fuisse strictum. Scire Scaliger, *Magnus*, inquit, *futurus Erasmus, si minor esse voluisset*. E quo (ut Manlius è Melanchthone auditum scribit) quum post Imperatoris coronationem Saxonæ Dux Fridericus quæsisset, *quid miser ille suus monachus (Lutherum intelligens) commisset ut omnium fere odia experiretur, respondisse ait: Id unum, quod Papa coronam, & mitras Episcopis detrahere, ac Monachis ceterisque Ecclesiasticis ollam evertere conaretur*. Verum ut ut sit, Erasmus certè longe aliter postea de Luthero sensit, quem pessimi & infelicitis Schismatis auctorem esse seito sapiens aperte profite-

(a) Ps. 109. (b) Prov. 21. 30. (c) Vid. Natal., Marian. Victor. & Euseb. Cenomanum.